

Čís. 277.

Za škodu způsobenou sřícením se vojenského letadla, ručí vojenský erár jen za všeobecných podmínek §§ 1293 a násl. obč. zák. Obdoba § 364 obč. zák. nemá zde místa.

(Rozh. ze dne 30. září 1919, Rv I 414/19.)

Žaloba firmy A. na čsl. vojenský erár o náhradu škody, způsobené sřícením se vojenského letadla, byla ve všech stolicích zamítnuta. Odvolací soud vytknul toto: Žaloba, o níž se tuto jedná, jest žalobou o náhradu škody, kterou posuzovati dlužno dle třicáté hlavy druhého dílu obč. zák. (§§ 1293 a násl.). Žalobkyně žalujíc o náhradu škody československý stát dává tím sama na jevo, že zakládá povinnost jeho jako právnické osoby k náhradě způsobené jí škody v tom, že ručí za své vojny. Tu však dlužno uvést, že není všeobecného zákonného ustanovení, dle něhož by stát u výkonu svých výsostních práv ručil za své orgány. Ustanovení, jaké dochází výrazu v zákoně ze dne 12. července 1872 čís. 112 ř. z., že stát ručí za způsobená porušení práva soudcovskými úředníky při výkonu jich úřední činnosti, neplatí ohledně ostatních státních orgánů, k nimž patří také osoby vojenské, z jichž zavinění se žalobní nárok odvozuje. V kterých případech stát (vojenský erár) přece ručí za škody způsobené vojenskými osobami, stanoví zvláštní, o tom vydané předpisy zákonné. Jsou to škody způsobené vojenskými cvičeními a náhradu takovou vyměřuje úřad politický (dv. dekret ze dne 2. listopadu 1837 sb. pol. z. pro Čechy 19. sv. výn. min. zem. obrany ze dne 16. června 1872 čís. 6990, § 56 zákona ze dne 11. června 1879 čís. 93 ř. z., min. nařízení ze dne 1. července 1879, čís. 94 ř. z., zákon z 25. června 1895 čís. 100 ř. z.). Pod případy ty nespadá případ, o který jedná se v tomto sporu, a nespadá ani pod zákon ze dne 18. srpna 1918 čís. 317 ř. z. Ježto tedy stát neručí žalobkyni za zavinění osob vojenských na základě všeobecných právních zásad, právem uznal prý soud nárok žalobkyně za neodůvodněný a žalobu zamítl. Při tom uvést dlužno jen, že, pokud žalobkyně odvozovati chce nárok žalobní též z ustanovení § 364 obč. zák., předpoklad tohoto zákonného ustanovení je jiný, a že ani analogicky nelze tohoto zákonného ustanovení zde použití, právě tak, jako nebylo tu lze ani obdobně použití zákonů jiných, povinnost k náhradě škody stanovících, zejména zákona ze dne 9. srpna 1908 čís. 162 ř. z.

Nejvyšší soud opřel své rozhodnutí o tyto

důvody:

Škoda, jejíž náhrady se žalující firma domáhá, vznikla tím, že se vojenské letadlo při zkušebním letu sřítlo a porouchalo stavení, pozemky i stromy a drobná zvířata žalující firmy. Pádem letadla nebylo ve smyslu § 364 obč. zák. zasaženo do vlastnictví žalující firmy. Nestal se pokus, vlastnictví její obmezovati. Nemůže tedy nárok na náhradu ani přímo ani dle obdoby z § 364 obč. zák. býti odvozován. Jde o náhradu škody, jejíž důvod spatřuje žaloba v tom, že byla škoda způsobena zřízením

strany žalované. Soudy nižších stolic správně k tomu poukázaly, že není ani tvrzeno nějaké zavinění orgánů strany žalované. Ručení právnických osob za škodná jednání orgánů jejich, pokud zákonem jest odůvodněno, předpokládá zavinění těchto orgánů. Žalobkyně však neuvedla, v čem zavinění takové záleží. Neprávem tedy tvrdí dovolání, že v tomto případě stát ručí za škody vojenskými osobami způsobené, pokud není zvláštních předpisů, dle předpisů všeobecných, neboť ručení za škodlivé výsledky nastává jen tam, kde je výslovné ustanovení zákona; jinak jest nevyhnutelnou podmínkou ručení zavinění škůdcovo.

Čís. 278.

Trval-li již služební poměr alespoň čtrnáct dní, přísluší zaměstnanci při jednom každém onemocnění náhrada § 1154 b) obč. zák., odstavec první, věta první, byť i mezi jednotlivými onemocněními nebylo uplynulo alespoň čtrnáct dní.

(Rozh. ze dne 30. září 1919, Rv II 235/19.)

Žalobce jest již po více let zaměstnán jako horník u žalované společnosti. Onemocněv beze své viny nemohl vykonávati práci v době od 2. do 12. ledna a pak zase od 17. ledna do 31. ledna 1919. Tyto nemoci nikterak spolu nesouvisely, poprvé měl podebranou nohu, následkem toho nemohl se do práce dostavit, po druhé onemocněl chřipkou. Domáhal se proto žalobce na žalované společnosti zaplacení mzdy za sedm dní jednoho každého období, co byl nemocen. Žalovaná společnost uznala, že jest povinna žalobci zaplatiti požadovaný peníz za první období nemoci, tvrdí však, že žalobci nepřísluší náhrada za druhou nemoc, ježto mezi oběma nemocemi neuplynulo 14 dnů, jak toho zákon vyžaduje. První stolice uznala dle žalobní prosby. **Důvody:** Je nesporno, že žalobce je již po delší dobu zaměstnán jako horník u žalované společnosti a že v lednu beze své viny onemocněl. Dle § 1154 b) obč. zák. má proto nárok na mzdu, kterou by byl vydělal v tu dobu, ovšem pouze s omezením na jeden týden. Jest nesporno, že mzda ta po srážce kvoty, kterou žalovaná přispívá na nemocenské pojištění žalobcovo, činila by zažalovaný peníz. Sporným je, zda žalobci přísluší náhrada mzdy za první týden druhé nemoci, když onemocněl dvakrát po sobě opětne hned pátý den po ozdravení, či pouze za týdenní období nemoci první. Žalovaná strana jest toho mínění, že dle smyslu zákonného ustanovení je třeba, by mezi oběma nemocemi bylo mezidobí aspoň 14 dnů, má-li žalobce podržet svůj nárok na týdenní mzdu též za druhé onemocnění. Povinnost ku zaplacení peníze za první období nemoci uznává. Názor žalované strany nenalézá opory v ustanovení zákona. Lhůta 14 dnů, o níž v § 1154 b) obč. zák. se mluví, je rozhodnou pouze pro zjištění, jedná-li se o dělníka pevněji, trvaleji zaměstnaného. Každý, kdo aspoň 14 dní u někoho v práci jest zaměstnán, používá výhody ustanovení § 1154 b) obč. zák. Pouze přechodní dělníci a nádenníci, kteří jen pro krátký čas jsou do práce přijímáni, nemají nároku na náhradu mzdy ve smyslu tohoto ustanovení.